

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 20 kr. — Egyenlő száma 5 kr. Községek, tanítók, iparosok és Egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.

Kiadóhivatal: K.-Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések és előfizetési pénzek küldendők.

Az önálló vámterület előkészítése.

Alig hat hét választ el bennünket immár attól a határponttól, a melynél az Ausztriával fennálló kereskedelmi és vámszerződés ideiglenes meghosszabbítását írást kötött egyezmény véget ér s odaát még mindig nem jutott előbbre a nagy zűrzavar kialakulása. Sőt egészen új tényezők léptek az óriási tohuva-bohu porondjára, természetszerűen egészen új helyzetet is teremtve, a mi egyértelmű minden eddigi rendező-munka rombadőlésével. A Thun Ferencz gróf kabinetje szükségszerűen előlrol kezdte tehát a maga nagy akcióját, miután teljesen mellőzte azt az alapot, mely t. előző eddig összetákolta. Az egész ujjáépítkezés pedig olyan munka, mely a legkedvezőbb körülmények feltételezése mellett is jóval hosszabb időt fog igénybe venni annál a másfél hónapnál, mely a vámszövettség provizorikus meghosszabbításának lejártáig rendelkezésre áll.

Ily körülmények között valóságos kényszerűséggé lépett fel Magyarország szempontjából az a feladat, hogy előkészületeket tegyünk a bekövetkező új helyzet inaugurálására s azok a tényezők, melyek az ország közéletében vezető-szerepre hivatottak, igazán nagy gyakorlati érzékről tettek tanúságot, midőn a fellépett új feladatot teljes buzgalommal betölteni igyekeztek. S tessék ezt minden felszólítás vagy egy külső ok nélkül, csupán azért, mivel nem akarják az országot készületlenül hagyni a bekövetkező eseményekre nézve.

Az említett tényezők kétfélesége következtében az előkészítő mozgalom is — bár egy cél felé halad — két akcióra oszlik. Az egyik a kormány akciója, a másik a közgazdasági társadalomé. A kormány — megfelelő annak az utasításnak, melyet a törvényhozástól kapott és elfogadott — az Enyed féle javaslat alapján hivatalos adatokból és ezekre támaszkodó következtetésekből igyekszik

megállapítani azt a vámtarifát, melyet a vámközösség megszűnése, illetőleg vámterületünk önállósodása esetén alkalmazni fogunk. E munkában az egyik irányadó utmutatás a külfölddel érvényben levő kereskedelmi szerződéseinkben megállapított vámtételekben található fel, míg a másik irányadás teljesen szabad s csakis önálló gazdasági érdekeinkből merithető. E két irányadás határvonalai között kell mozognia a kormány akciójának s az a nagyságú értekezlet, melyet a kereskedelemügyi miniszterium ebben az ügyben közelebb megtartatni fog, az fogja eldönteni a megállapított keretek között való elhelyezkedést.

Felismerve annak a körülménynek jelentőségét, mely szerint az önálló vámterület létesülésének, illetőleg a létesülés esetén való berendezésének legelső feltétele a vámtarifa, — az a mozgalom, mely a közgazdasági társadalom körében az ügyre vonatkozólag megindult első sorban szintén az önálló vámtarifa megkoncipiálására törekszik. Az erre irányuló kezdeményezés — s ezt külön is hangsúlyozzuk, mert az idők komolyságának jelét látjuk benne — nem az önálló vámterület régi elvi hivatól indult ki, hanem a vámközösségnek heves védőtől, lexponáltabb pártolótól. Az Országos Iparegyesület — melynek mostani vezetősége általában agilisabb tevékenységet fejt ki bármely hasonló intézménnyel — nagyon gyorsan vitte a cselekvés útjára a felvetett eszmét s olyan formában igyekszik az önálló vámtarifa megállapítására, a mely hangot és szavazatot juttat minden iparágnak.

Mindenki tisztában van azzal, hogy az új vámtarifa megállapításával legelső sorban iparunknak vannak fontos, sőt életbevágó érdekei s így mindenképpen méltányos, hogy az iparé legyen ezen a téren a vezetőszer. A közgazdaság története nagyon sok példát szolgáltat arra nézve, hogy helyes vámrendszabályok rövid idő alatt hatalmas iparfejlődést tudtak előidézni, a minthogy tudvalevő, miszerint Anglia, Franciaország és a Német-Birodalom óriási

ipartevékenysége még ma is a vámpolitikában birja legszilárdabb oszlopát. Épséggel nem tekinthető kizártnak, hogy az általános ipari fellendülés, melynek érdekében minden rendelkezésre levő eszközzel évtizedek óta kitaróan dolgozik az ország, most önmagától bekövetkezik, ha megkapja azt a hatalmas segítő-erőt, a mely a ezéltudatos vámpolitikában s kivált az okos vámtarifában rejlik. Ily körülmények között annak az ánkét-szerű véleményesportosításnak, melyet az Országos Iparegyesület rendez, rendkívül nagy a jelentősége s ha sikerre vezet, a kormány is kétségkívül nagy örömmel fogadja a legközvetlenebbül érdekelt gazdasági ágaknak ezt a becses hozzájárulását a nagy és nehéz munkához.

Hogy pedig a szakvélemény érvényesülésének igyekezete nem maradt meg egyedül az ipar körében, hanem legujabban áttért a mezőgazdasági érdekeltségre is, ez még tetemesen fokozza az egész akcióértékét. Mezőgazdaságunknak rendkívül fontos érdekei forognak szóban az új vámpolitika megállapításánál, s ha ezek az érdekek inkább az általános irányzatra vonatkoznak is, mint magára a vámtarifára, mégis módfelett helyeslendő a közreműködés jogának igénybe vétele erről a részről is.

Olyan a helyzet most, hogy esetleg akarva nemakarva is át kell mennünk a vámterületi önállóság alapjára, s ezért — tekintet nélkül az Ausztriával való gazdasági viszony elvi szempontjaira — feltétlenül elő kell készítenünk az önálló vámtarifát. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, mely a vezetést ebben az esetben is bizonyára kezébe veszi, remélhetőleg felfogja a helyzet kényszerűségét s megjelöli azokat a pontokat és formákat, melyek mezőgazdaságunk nagyfontosságú érdekeit az új viszonyok között biztosíthatják. Ebben az irányban azonban — legyen szabad megjegyeznünk — sürgős cselekvés szükséges.

Ily módon egy irányban működő nemzetgazdaságunknak az a két főágazata, melyre minden közgazdasági tevékenység támaszkodik s másrészt

TÁRGZA.

Helyes-e, szükséges-e a nők gymnasiális képzése?*)

Nagy kérdés ez, mit dolgozatom élére irtam, olyan nagy, hogy természetes aggodalom fog el: vajjon győnge szavaim képesek lesznek-e csak valamennyire is megközelíteni a célt, hogy erről alkotott meggyőződésemmek annyi ellenkező véleménynyel és ki merem mondani — előítélettel szemben — legalább türelmet nyerjek?

Mert arra, hogy az most még közbizalommal találkozók — nem az én szerény tollam, — de a nagy bátor uttörők és az eszme hivatottabb harcosai sem számíthatnak.

A kérdés ez: helyes-e, szükséges-e a nőkre nézve a gymnasiális képzés?

Mindenekelőtt lássuk, mi is az gymnasiumi oktatás?

A gyermek 6 éves korában elkezd tanulni és megszerzi magának az iskolában az írásból, olvasásból, számolásból s szóval a tudás elemeiből a legkezdtelegesebb mértéket. 4 év múlva átlép egy másik iskolába és folytatja a tanulást még 8 esztendőn át. Ez idő alatt komolyan tanul, nemcsak a tudo-

mányok felszínét kóstolgatja, hanem mélyebben merít ama élő vizekből és ismereteket szerez a történelemből, földrajzból, mértanból, természetrajzból, természettanból, anyanyelvnek s valamely élő nyelvnek irodalmából. A szántani ismereteit befejezi az algebrával, nyelvismertetéssel tanulja még a latin nyelvet s tanulmányozza az ó-görök irodalmat hű fordítások és szép magyarázatok segítségével. Rendes körülmények közt ilyformán 18 éves korában be van fejezve a nevelése és két út áll előtte: pályát választ, melyhez hajlamai vonzzák, vagy a mely talán megélhetését biztosítja — vagy visszavonul a családi körbe, hogy szerzett ismereteit, de főleg képzet szellemét, — fegyelmezett gondolkodását és széles szellemi látókörét, komolyabb életfelfogását és nyugodt, derült kedélyét ott hasznosan érvényesítse. És itt be is fejezhetnénk mondani valóimat, mert azt hiszem, ha megismerkedünk a dolog lényegével, a föltett kérdésre könnyű megfelelni. (Vannak ügyek, melyek szólnak magukért.)

Azonban a nőkérdést annyiféleféle homályosítja még el és az előítéletek oly sok ellenséget zúdítanak reá, hogy azokkal számolnunk kell és az ügyet védelmezni szükséges. Ismereteseke már a nők oktatásügyének ellenségei részéről felhozott ellenvetések. Első és látszólag megdönthetetlen kérdés nálunk ez: mi hasznát veszi a nő a tudományoknak? Igaz, — a nő — szobáinak tisztogatása közben nem sok hasznát veszi, ha Cicero szónoklatait olvasta, vagy ha az iskolában örömet lelte is Odysseus bujdósásainak leírásában. A konyhában, kezében a fő-

zőkanállal, nem gondolhat Plato vagy Aristoteles tanításaira és napi kiadásait nem fogja határozatlan egyenletek alakjában kifejezni. Hogy a paszulyt megkülönböztesse a petrezselyemtől, nincs szüksége a Linné rendszerére és nem fogja összetéveszteni a csirkét a libával, ha „Darvin“-nek, „Cuvier“-nek, „Thomé“-nek vagy „Brehm“-nak soha hírét se hallotta! — De ha megfordítjuk a kérdéseket: mi szükség van az ügyvédnek a gömbháromszóktanra? Miért tanulja az orvos a francia forradalom történetét? Hol alkalmazza a pap a — logaritmust — és miért tanulja valamikor a bíró — a bolygók vonzásának törvényeit? — A dolog úgy áll, hogy ha csupán annyit akarnánk tudni és csak azt, a mit a gyakorlati életben éppen alkalmaznunk kell, végre is — az elemi iskolákon kívül — minden más tanintézetet be lehetne zárni, mert a legtöbb ember a mindennapi foglalkozásában alig veszi hasznát az iskolában szerzett ismereteiből egyebnek, mint: az írás, olvasás és számolásnak.

Azonban — hasonlítsunk össze egy intelligens férfit, ki azt a sok gymnasiumi „hiábavalóságot“ szorgalmasan végigtanulta és egy mást, ki megelégedett ifju korában az írás, olvasás és számolás elemeinek megszerzésével. Föltéve, hogy mindkettő tisztességes ember, — elmeállapotuk normális és irántuk jó indulattal viseltetnek, melyiktől kérnénk inkább tanácsot vagy utbaigazítást, ha arra szükségünk volna? Melyiknek társaságát ohajtanók inkább és melyiktől várnánk több gyöngédséget, érdeklődést embertársai irányában? A felelet világos, bárki

*) Feladvastott Székely Margit által a jótékony nőegylet 1898. márc. 9-én tartott állérestélyén.

serény munka lévén az illetékes szakminiszteriumokban is, idejekorán elkészül a önálló vámtarifa műve és pedig oly módon, hogy ki fogja elégteleni az összes jogos igényeket. Ekként aztán meg lévén teremtvé az az intézmény, mely bennünket minden eshetőségre fedez, védelmez és biztosít, nyugodtan nézhetünk majd a bekövetkezendőkre elé.

Márczius 15.

Ritka fényvel s példátlan lelkesültséggel folyt le Kézdi-Vásárhelyt ez a szép nemzeti ünnep. Miután a Dr. Bánffy Zsigmond és Török Andor által összeállított programot a városi képviselő is elfogadta és magáévá tette, ez az ünnepély a megelőző évekinél sokkal nagyobb terjedelmet nyert. Szóval a mai nevezetes ünnepet, megülte a város aprajagya. Reggel korán az egész város lobogódiszt ült. Kiválóan meg kell itt dicsérnünk a városi zenekart, kik minden felhívás nélkül kikaparták a város utcáin körmenetet tartott, majd meg a cigány zenekar játszott a piacon szép hazafias nótákat. Reggel 8 órakor a polgári fiúiskola ifjúsága tartott az intézet helyiségében szép ünnepséget. A szereplők közül különösen kiűnt Elek Imre VI. oszt. növendék talpra esett, magvas felolvasásával, mely a márcz. 15-iki nagy történelmi eseményeket vázolta. A zseniális gyermek maga készítette a felolvasást s mindenkit meglepett tudásával s leíró képességével.

Reggel 9 órakor a tűzoltói zenekar hangjai mellett vonultak le a 48-as honvédek a városi tanács és különböző testületek a róm. kath. templomba, hol istentisztelet tartott, melynek végzetével az egész menet, mely ekkorra már egy pár ezerre szaporodott, felvonult az ev. ref. egyházba hol szintén hálaadó istentisztelet volt. Ezután az óriás tömeg kivonult az ev. ref. sarkterbe s itt Dr. Balogh Vendel emelkedett hangú ünnepi beszéde után a régi honvédek megkoszorúzták a Turóczy Mózes sírját. Jól esik nekünk konstatálni, hogy ome derék honvédet, kinek oly nagy szerepe volt az 1848-iki küzdelemben s ugy szólnak lelke volt a Gábor Áron híres agyui megöntésének, de a kit a történelem mégis oly kevéssé méltányolt, a hálás utókor megadta neki a legteljesebb olismerést. Ezzel a délelőtti programot véget ért.

Délután.

Szép, hazafias ünnepélynek volt színhelye tegnap délután a Kölönte-féle kert színhelyisége. Itt ünnepelte meg városunk 1848. márcz. 15-ének 50 éves évfordulóját. A szinkör zsufolásig megtelt előkelő közönséggel s nagyon sokan voltak, kik helyet sem kaptak.

is a képzetesebb, művelt férfinek adná az elsősegélyt. Azok az ismeretek, miket ifjú korában megtanult és miket a napi teendők között látszólag nem használhat, bőven gyümölcsöztek az ő lelkevilágában. Elméje tul lát a napi élet apró érdekei, földismeri a létezőknek oki okozati összefüggését, ítélte a biztonság, elhatározása szabadabb, mint a másiké, mert a dolgok több oldalról vannak megvilágítva az ő szemében. Gondolkodásával érzelme is finomult emelkedettebb lesz, önmagán is uralkodni tud, gyarlóságait, káros hajlamait fékezni bírja és kiművelt elméje, kedélye s szélesebb ismeretköre könnyebbé tesz az akaratának a jó és igaz itánti ragaszkodás, a helyes és helytelen közötti megkülönböztetést.

A szellemi képességek éppen olyanok, mint a testi ügyességek. A mint kezünknek gyakorlásra van szüksége, még a legegyszerűbb kézi foglalkozásba is, ha valami eredményt kívánunk felmutatni, éppen így van az értelmi tehetségeinknél. A ki nem gyakorolta a szemlélődést, megfigyelést, emlékezőtehetséget, nem próbált önállóan ítéletet alkotni a dolgokról, nem szerzett ismeretkinészt, melynek segítségével a tárgyakat egymással összehasonlítani és így egymástól jól, rosszat megkülönböztetni képes legyen, éppen azt az alapot nélkülözi, melyre jellemét: tehát kedélyének nemeségét és akaratának szilárdságát fölépíteni képes lehetne.

(Folyt. köv.)

A legnagyobb örömmel tapasztaljuk, hogy nagy nemzeti ünnepünket városunk is évről-évre fényesebben ünnepli meg, s hogy a lelkesedés, melylyel ezt a napot a hazafias kegyelet megünnepli, méltó ahhoz a nagy hazaszeretethez, nagy lelkesedéshez, mely a város lakosságának minden időben disze, büszkesége volt.

A választékos program első számát a helybeli népszeneke megnyitja képezte, mely után dr. Bánffy Zsigmond az ünnepet rendező bizottság elnöke mondotta el hatásosan szép megnyitói beszédét. A közönség tapsainak elhangzása után Kiss Lajos szavalta el a „Talpra magyart.”

Majd a helybeli ref. dalárda énekelte szabatosan, összevágóan „Isten áld meg a magyart.” A közönség a szép előadást lelkesen megéljenezte.

Most Martzi Ferencz árva házi tan. szavalta el Dr. Kölln Gyula gimnáziumi tanár „A nemzet ünnepén” című gyönyörű szép alkalmi költeményét. A figyelmes hallgatóság lelkes éljenzése s tapsa csak akkor ért véget, mikor a tudós szerző is megjelent, mely meghajtással köszöntö meg a lelkes óvációt.

A szavaltat után Fejér Károly járásbíró tartotta meg alkalmi felolvasását. A nagy tárgyszeretettel, kiváló gonddal megírt, emelkedett szellemű mű szerzőjét a közönség lelkesen megéljenezte, megtapsolta.

Solyom Ferenczné szép éneke, Varga Irén k. a. lelkes szavalata után Bartók Károly polgármester olvasta fel a város érdeműs képviselőjének Benke Gyulának üdvözlő táviratát.

Dr. Bánffy Zsigmond záró szavaiban említett azon tervet, hogy a márczius 15-iki ünnepélyek alkalmával befolyó fillérek egy Kézdivásárhelyt felállítandó szabadság szoborra gyűjtessenek, a közönség nagy örömmel s lelkesedéssel fogadta el.

A szép ünnepet a református dalárda precíz éneke s a helybeli tűzoltói zenekar összhangzó játéka zárta be.

Este városunk fényesen ki volt világítva.

Háromszékvármegye közigazgatási bizottságának üléséből.

A bizottság ülését Potsa József, v. b. t. tanácsos, főispán elnök le, a szakelőadók havi jelentéseinek előadásával kezdte. A hivatalból távollévő alispánt a megyei főjegyző helyettesíti. A havi jelentéseket a következőkben ismertetjük:

Közigazgatás.

Szentiványi Miklós m. főjegyző által előadott alispáni jelentés szerint Morvay Endre szolgabíró 5 napi és Kesz Lajos 8 napi szabadságidőt élvezett.

Egy éves utlevél kioszkoltatott 132 db, 15 napos utazási igazolvány kiadott 198 db.

A vármegyei pénztár megvizsgáltatván, rendben találtatott.

A közrend és csendháborításért a csendőrség által bejelentett egyének részben elzárással, részben pénzbírsággal büntetettek.

Gyámügyek.

Séra Tamás árvaszéki elnök előadja, hogy 1898 január végén az árva létszáma volt 12254, február hóban gyámság alá jött 120, összesen 12374 személy. Ebből felszabadult együtt 33, február végén gyámság alatt maradt 12341 személy. Január végén gondnokság alatt maradt 619, február havában gondnokság alá helyeztetett 5, összesen 624 személy. Ebből felszabadult 2, február végén gondnokság alatt maradt 612 személy.

Adóügyek, pénzügy.

Tusa Gyula kir. pénzügyi tanácsos pénzügyigazgató jelentése szerint iktatóra érkezett 2119 darab, mult óról átjött hátralék 356, összesen 2475, ebből elintéztetett 2166, elintézésre várt 309, ezek nagyobb része azonban már fel van dolgozva.

Egyenes adókban befolyt 38145 frt, 4105 frttal kevesebb a megelőző évi, hason havinál; hadmentességi díj befolyt 169 frt, 106 frttal kevesebb. Az összes ágazatokban befolyt 130.170 frt, 635 forinttal kevesebb a megelőző évi hason havinál, ez a hátramadás a súlyos gazdasági viszonyok közt lényegesen nem állítható.

Fogyasztási adó alá tartozó 26 mezőgazdasági

üzességében a leszámlások és felülvizsgálatok megtartottak, egyik szeszfőzdében a szesz mérő gép rendes számláló készüléke kiesereltetett.

Az adó kivetés haladására nézve jelenti, hogy az I. II. oszt. keresetadó és házadó kivetése befejeztetett, a felülvizsgált lajstromok előírás végett kiküldettek a községeknek; a földadó sommás előírása szintén megtörtént, az egyéni adó felosztási jegyzéknek a mint beérkeznek elintéztet nyernek.

Engedélyeztetett házadó mentesség 16, fizetés halasztás 1., dohány és só árulása 7-7 esetben.

Fogházügy, közbiztonság.

Solim Miklós kir. ügyész havi jelentéséből felemlítjük, hogy a kézdivásárhelyi kir. törvényszéki, valamint a megyei területén levő kir. járásbírói fogházakban 1898. február hó utolsó napján le volt tartóztatva 46 elítelt, 16 vizsgálati, összesen 62 ezekből férfi 56, nő 6.

Időközben megfordult 73 egyén.

Rabélemezésre kiadott 205 frt 56 kr.

Bűnvádi jelentés beérkezett 85.

Súlyosabb bűncselekmény 4 merült fel.

Törvényszéki boncolás nem volt.

Közmunka, közlekedés.

Gyárfas Győző kir. főmérnök jelentéséből felemlítjük, hogy február hónap a közutak állapotára általában kedvező volt; a korai olvadás folytán az utastek többnyire kiszáradtak s az őszi terítésű fedanyag többé-kevésbé beágyazódott.

Folyó-ügyek.

Sepsi-Bodok vasútállomáson felállítandó postahivatal tárgyában, a kolozsvári m. kir. posta- és távirat igazgatóság megkeresése folytán a kézbesítési körbe tartozó községek képviselő testületei felhivatnak, hogy a postahivatal fenntartási költségeiben mutatkozó különbözetnek biztosítása iránt újabb határozatot hozzanak.

A levelezéseknek gyorsabb vasuti szállítást íránt a közg. bizottság által tett felterjesztésre, a kereskedelemügyi m. kir. miniszter értesítette a bizottságot, hogy miután a Kézdi-Vásárhely és Sepsi-Szentgyörgy a 7503. és 7504 sz. vonatok útján a budapest-predeali 501. és 502. számú gyorsvonatokkal levél postai összeköttetésben vannak, e tekintetben tehát újabb intézkedés szükségessége nem forog ven.

Elrendelte azonban a miniszter, hogy a forgalom gyorsítása érdekében a nagy-ajtai postahivatal az 501. és 502. sz. gyorsvonatokban működő budapest-brassói mindkét irányú 40. számú mozgópósszákkal összeköttetés, a mely összeköttetés mellett a Kézdi-Vásárhelyről délelőtt 10 óra 22 perczkor és S.-Szentgyörgyről déli 12 óra és 30 perczkor elindított levélposai küldemények Nagy-Ajtán még az nap délután s viszont a Nagy-Ajtán délig feladott levelezés Sepsi-Szentgyörgyön szintén még az nap délután, K.-Vásárhelyen pedig más nap reggel kézbesíthető legyen.

A kézdi-vásárhelyi jótékony Nőegylet által rendezendő társasestélyek szükségességéről és céljáról.

Az 1898. márczius 9-én megtartott első társasestélyi alkalmával felolvasta: Kiss Jenő polg. isk. tanár.

(Folytatás.)

Nekem úgy tűnik fel, mintha hallanám a nagy közönség egy kis részének ama lesújtó ítéletét, — nem kell — nem érdekel. Nem, mert nem eléggé idegigazgató. — A 19 századvég embere a látványos idegrendszerünket felkurbácsoló dolgokat szereti. Táncz, — kecseljesen lejtve a simma podiumon, — a harsonák danája fülbemászó hangja — oh mi szép, oh mi kellemes. Deli ifjak, gyönyörű leventék, karesu lányok pihegő kebellet, gyors üteme a cigány zenének — ez az ideája a magyar embernek. Nem kell. — Pedig mily óriási az ellentét a bálterem mámorba ejtő moraja s a mindennapi élet látképe között.

Pedig mily sokat követel a társadalmi kor-szellem tőlünk ma s a jövő gyermekeinktől. Pedig mily rideg az élet a legnagyobb vagyon, gazdagság mellett is, ha egymagunkra vagyunk hagyatva, ha társadalmi érintkezéseink oly ritkák, oly üresek, mint szálamokra méltók is.

Ezt érezzük, látjuk, hiányát tapasztaljuk a nélkül, hogy megpróbálnók segíteni rajta. Ha ketten-hárman beszélgetünk, beszélgetésünk vége legtöbbször csak az, hogy egy negyedik eljárásait kritizáljuk, megszóljuk. — Elitéljük, a ki nem úgy jár el, mint mi, a ki pedig azt teszi, a mit mi, utána, megszóljuk, mert bennünket közhasznú dolgokkal, faji, társadalmi, városi családi érdekeinkkel soha sem, vagy csak nagy ritkán foglalkozunk.

Hogy minő szellemben neveljük gyermekeinket, hogy a közvagyonosodás, közkereskedés, közegészségügyünk minő lábon áll, nem törődünk. Együtt, itt születtek, betelepültek, hivatalnokok alkotunk egy kis társadalmi életet, nap-nap mellett egymásba botorkálunk, de egymást nem ismerjük, — vajmi keveset törődve azzal, hogy sajátos érdekeink határára mi történik.

Városunk iparossága nem törődik a kereskedők érdekeivel s az viszont, a hivatalnokai kar, katonai tisztjeink látva ezen bombasztikus állapotokat, hol minden ember a másikban ellenséget keresi, látja még akkor is, ha az mamával közelg felé, — háttérbe vonulnak. Holott egy társadalmi életnek, szellemi és anyagi előhaladásának alapfeltétele az, hogy annak tagozatai rang és állásra való tekintet nélkül egymást kiegészítsék, egyik osztály a másik osztály való di igényei, érdekei iránt figyelemmel legyen, hogy az egymás körében való tartózkodást minél kellemesebb tegyék, ez különben azt hiszem mindnyájunk kedves kötelessége is. Nem nagy dolog az, a mellett érdekeink is egy ilyen törekvés támogatására bízunk — annál is inkább, mert a szomszédunkban élő román, szász nemzetségek már ily törekvésben megelégedtek.

(Vége következik.)

Ujdonságok.

— **Városi képviselő választás.** — Már többször emlékeztünk meg a mi városi képviselő választásunkról, mely sohaszem akar véget érni. Ez év elején megtörtént a választás, mely ellen folyamodással éltek s az igazoló választmány aztán olyképen határozott, hogy több rendbeli alaki hiba miatt a választást megsemmisítette. Ezen határozat szabályszerűen kihirdetett s 5 nap alatt az ellen senki folyamodással nem élt s így az most már jogerőre emelkedett. E szerint új képviselő választás lesz, de csak akkor, ha a választó jogosultak jegyzéke, melyet az igazoló választmány szintén kifogásolt — ki fog igazíttatni. De ez természetesen igen hosszas procedúra jár, úgy, hogy körülbelül június havában tartható meg a képviselő választás. Addig is a jelenlegi testület jogérvényesen vezetheti a város ügyeit.

— **Bucsu-estély.** Jakab Rudolf, törvényszéki elnök, saját kérelmére a marosvásárhelyi kir. ítélő táblához helyezettván át, tisztviselő társai s az ügyvédek fényes bucsu estélyt rendeztek mult szombaton a Nemzeti szállóban. A bíróságok tagjai, kik nejeikkel együtt teljes számban jelentek meg, sok ékes toasztban mondtak bucsút a távozó elnöknek s maga az ünnepelt is meleg szavakban mondott köszönetet az óvációikért. Ugy maga az estély, mint az elhangzott beszédek mindmegannyi kifejezése azon elismerésnek, melylyel a távozó elnök működése iránt mindazok viseltetnek, kik közelebbről ismerték azt a vaszorgalmat s azokat a kitűnő képességeket, mikkel teendőit ellátta. Mi is szívesen elismerjük a távozó elnök társadalmi érdemeit, a közügyek iránt való meleg érdeklődését s készségesen csatoljuk a legjobb kívánságainkat a tisztviselő társakéhoz s őszinte szívvel mondunk neki isten hozzádot!

— **Időjárásunk.** „Eryhül a lég vidul a határ”, de még nincs itt a tavasz kedves hírnöke „a jó golyamadár”. Tavaszodunk, de igen lassan, a nagy éjjeli fagyok miatt nem tud a lég kimelegedni s amár a tavaszi nap pompásan süt a felhőtlen égről, de még bizony „foga van a melegnek”. Hanem azért, ha lassan is, de nap-nap után tavaszias jellege kezd lenni az időnek.

— **Megrendítő szerencsétlenség** történt e napokban Tordán. Vauvert ur, az ottani czeillulosegyár igazgatója — vadászatról hazatérve — a mögötte menő vadásztársa fegyverének véletlen elsülése folytán megsebesített és rövid néhány órával

ezután belső elvérzés következtében elhalt, egy fiatal özvegyet és két kis gyermeket hagyván hátra. Vauvert csak 29 éves volt még és gyorsan emelkedő pályáján a legszebb reményekre jogosított. Ebben a megható szerencsétlenségben csupán az a körülmény volt képes a családnak némi vigaszt nyújtani, hogy Vauvert biztosítva volt a „Nemzetinél” (lásd a nyiltér rovatot), a mely társaság a 30.000 koronát tevő biztosítási összeget haladék nélkül kifizette. Annál a körülménnyel fogva, hogy baleset érhet bárkit, legyen az bármilyen foglalkozású, hirlapírói kötelességet vélünk teljesíteni közönségünkkel szemben, a midőn felhívjuk a figyelmet a balesetbiztosítás kényszerű üdvös intézményére, illetve a legmegbízhatóbbnak és kulánsnak ösmert „Nemzeti” balesetbiztosító-részvénytársaságra.

— **Egy diszárjegyzék.** Ép most beérkezett hozzánk a sokszor kiuntetett czégnak, Mühle Vilmos cs. és kir. udvari szállító, Temesvárott, főárjegyzéke magvakról, fákról, virágról stb.-ről, mely bő tartalomra, valamint szakszerű összeállítására nézve az osztrák-magyar monarchia legjobbjának nevezhető és mely bennünket igazán meglepett. A katalógus Légrady Testvérek, elsőrendű budapesti czégtől oly finom és elegáns alakot nyert, mely műiparunknak nagy haladását mutatja, melyet az osztrák műipar sem halad túl. Ezen diszárjegyzék kívánatra Mühle Vilmos urtól, Temesvárott, ingyen küldetik szét és azért minden érdeklődőnek ajánljuk azt elkérni.

Hivatalos rész.

M. kir. honvédelmi miniszter következő rendelkezést intézett Háromszékmegyéhez:

Ő császári és apostoli kir. Felsége 50 éves uralkodásának legmagasabb emlékünnepe alkalmából egy emlékérmét szándékozik alapítani, mely emlékérem az összes állománycsoportok és rendfokozatok (rangosztályok) mindazon személyeinek adományoztassék, kik 1848. évi December hó 2-től bezárólag 1898. évi December hó 2-ig terjedő időben a cs. és kir. közös hadseregben, a tengerésznél, testőrségnél a m. kir. és cs. kir. honvédségnél vagy csendőrségnél ténylegesen szolgáltak.

Ezen emlékérmek két osztályban való adományozása vétezt tervbe, és pedig: bronzból, azok számára, kik 50 évnél rövidebb ideig szolgáltak; aranyból, azok számára, kik 50 évig vagy azon túl tényleges szolgálatban állottak.

Aranyosztályba nem sorolt havidijasoknak és legénységi személyeknek ezen emlékérmekre való igénye azonban, kivéve azokat, kik a hadiériem viselőre jogosítvák, valamint a hadapródokat, mely két több említett csoportrendre a szolgálati időtartam tekintetében semminemű megszorítás nem fog alkalmaztatni, — kezdődik és pedig: azoknak, kik a korábbi hadkiegészítési törvények alapján soroztatnak be, csak a 8 tényleges szolgálati évvel, azoknál pedig, kik az 1868. évi December hó 5-én érvénybe lépett védtörvény óta soroztatnak be, csak is a törvényileg megállapított utolsó tényleges szolgálati évvel.

Ezek szerint az alapítandó emlékérem megilletné:

1. Mindazokat, kik a hadiériem birtokában vannak.

2. Az összes a jelzett tényleges katonai (honvédségi, csendőrségi stb.) szolgálatban állott és jelenleg bármely viszonyban lévő — havidijasokat, valamint hadapródokat és hadapródi kitüntetést viselő személyeket feltétlenül.

3. Aranyosztályba nem sorolt havidijasokat és legénységet, kik az 1868. év előtt besoroztattak, s a hadi érdemmel nem bírnak a 8. tényleges szolgálati évben, azaz a teljesített 7. szolgálati év után.

4. Mindazokat, kik az 1868. év után soroztatnak be, és pedig a hadseregben a megkezdett 3-ik és a hadi tengerésznél a megkezdett 4-ik, végre a honvédségnél a megkezdett 2-ik tényleges szolgálati évben.

A büntetésből tovább szolgálatot pedig a meghosszabbított utolsó tényleges szolgálati évben.

5. Az összes egy évi önkénteseket az egy évi tényleges szolgálat teljesítése után.

6. Azon póttartalékosokat, kik a hadseregben a megkezdett 3. a honvédségnél a megkezdett 2 tényleges szolgálati évben valamely jogezim folytán helyeztettek a póttartalékba.

A jubileumi emlékek a bíróság elítélteket nem illeti meg.

A közös hadsereg, honvédség, csendőrség stb. kötelékéből belépettek és elbocsátottakra vonatkozó adatok beszerzése iránt, a katonai és honvéd parancsnokságok, valamint hatóságok, a politikai hatóságokat a fentieknek a nyilvántartásra illetékes községekben hirdetmények útján leendő közhírré tétele iránt meg fogják keresni.

Felhívom ennél fogva a törvényhatóságokat és a horvát-szlavonorsági megyei hatóságokat, miszerint az összes tisztviselőket utasítsák, hogy a katonai és honvéd parancsnokságok ebbeli megkereséseinek megfelelően, s az adatok beszerzése tekintetében őket hathatósan támogassák.

Budapest, 1898. február 24-én.

Fejérvári s. k.
honv. miniszter.

Nyiltér*)

Köszönetnyilvánítás.

Bécs, 1898. febr. 22.

A „Nemzeti” Balesetbiztosító-Részvénytársaságnak Budapestben.

Tordai czeillulosegyárunk igazgatója Vauvert Nils Duchesne ur f. évi február hó 5-én vadászatról visszatérve egy véletlenül elsült serétlövés által megöletett.

A „Nemzeti” balesetbiztosító-részvénytársaság Budapestben a tényálladék felvétele után azonnal bekérte a szükséges okmányokat és ezek vételével haladék nélkül kifizette készpénzben a teljes biztosított összeget, azaz 30.000 koronát, miert is készségesen ragadjuk meg az alkalmat a „Nemzeti”-nek gyors és előzékeny eljárásáért teljes elismerésünket kifejezni.

Teljes tisztelettel

Tordai czeillulosegyár

Schoeller és Társa

p. p. Neufeld Károly.

A „Nemzeti” balesetbiztosító-részvénytársaság Budapestben (Erzsébet-körút 13. sz.) biztosítást nyújt mindennemű baleset anyagi következményei ellen, ugymint egyes egyéneket (polgár és katonai) gyári és iparvállalati alkalmazottakat (munkások és tisztviselők), valamint bárkit, hivatás teljesítése közben vagy azon kívül, utazás alatt, vadászatban vagy bármely más alkalommal érhető baleset ellen, a legszabadelvűbb biztosítási feltételek és a legjutányosabb díjtételek mellett.

Közelebbi felvilágosítást a legkészségesebben nyújt: a „Nemzeti”, az „Első magyar általános biztosító” a „Magyar franczia” és a „Bécsi biztosító” minden fő- és alügynöksége az ország bármely helyiségében.

Megbízható és ügyes üzletszerzők felvételnek.

*) E rovat alatt közlöttékért felelősséget nem vállal a szerk.

HIRDETÉSEK.

Háromszékvármegye alispánja.

6531. szám

1898.

Pályázati hirdetmény.

Háromszékvármegye törvényhatósága tisztii létszámába új állások rendszeresítése folytán két állatorvosi állomás üresedésbe jövőn, azoknak betöltésére ezennel pályázatot hirdet.

Pályázók kötelesek a folyó évi április hó 9-éig bezárólag Háromszékvármegye főispánja hatálykai Pótsa József valóságos belső titkos tanácsos ur önmegméltóságához benyújtandó pályázati kérelmükben az 1883. évi I. t.-cz. I. §. és az 1888. évi VII. t.-cz. 133. §-hoz képest kimutatni nagykoru állampolgári voltukat, állatorvos oklevelüket, eddigi gyakorlatukat és a Nagyméltóságu m. kir. földmívelésügyi miniszter ur által 63174—1888. évi szabályrendeletében szabályozott tisztii orvosi képesítésüket, esetleg azon kötelező nyilatkozatukat, mely szerint ezen képesítést bizonyos idő alatt elnyerendik.

Az állomások egyike a miklósvári járásban jelenleg Nagy-Ajtán, de mindenkori a járás székhelyén, a másik az orbai járásban Kovásznán mindenkori a járás székhelyén lakás kötelezettséggel van egybekötve, évi 500 frt fizetés és 200 frt uti átalánnyal.

Sepsi-Szt-Györgyön, 1898. évi márczius hó 14.
Gábor Péter,
alispán.

Árlejtési hirdetmény.

Kézdi-Szentlélek község által építendő jegyzői lakháznak nyilvános árlejtés útján leendő vállalatba adása Kézdi-Szentlélek község házában 1898. évi április hó 12-én délelőtt 9 órakor veendi kezdetét, mely időig külön felszerelt s a kikiáltási ár 5%-át tevő bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok is elfogadtatnak.

Kőmives és ácsmunkákhoz minden anyagot a község fog adni, egyéb munkálatokhoz az árlejtési részletes feltételek szerint.

Kikiáltási ár: 1. Föld- és kőmives munkákra 1300 frt.
2. Ácsmunkákra 320 frt.

3. Asztalos- lakatos- üveges- és mázoló munkákra . . . 500 frt.
4. Bádógos munkákra . . . 180 frt.
az egész épületre . . . 2300 frt.
Ugy az egész épületre, mint az 1. 2. 3. 4. pont alattiakra külön is tehetők ajánlatok.

Árlejtési feltételek, mérnöki terv és előmérték stb. Kézdi-Szentlélek község házában a hivatalos órák alatt bárki által megtekinthetők.

Vállalkozni szándékozók kéretnek irt időben és helyen pontosan megjelenni. Az előjáróság.

Kézdi-Szentléleken, 1898. évi márcz 5-én.

Páll Péter,
jegyző.

Bartha Béla,
kbíró.

Van szerencsém úgy a helybeli, mint vidéki t. közön ség szives tudomására adni, hogy Kovásznán

ÁLLANDÓ FOGGYÓGYÁSZATI TERMET

nyitottam a hol a foggyógyászat körébe vágó minden műve letet úgy operatív, mint technikai ágba elvállalok.

Rendelés minden nap reggeltől estig

Dr. Morvay István

25 47—* egyetemes orvos-tudor, fog- és szájbetegségek speciálistája.

Haszonbéri árverés.

Folyó hó 25-én nyilvános árverés útján a gróf Mikes család tulajdonát képező vendéglő Bükszádon az országot mellett, italméresi joggal, folyó hó 1-június hó 1-től számítható három egymásután következő évre fog a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe adatni. Az árverés a fentírt napon reggel 9 órakor fog a bükszádi üveggyár irodájában megtartatni, hol időközben a szerződés feltételei is megtudhatók. Kikiáltási ár 250 frt, bánatpénz 25 frt.

Gróf Mikes Benedek örökösei
üveggyár igazgatósága Bükszádon.

Haszonbéri hirdetés.

Folyó hó 25-én nyilvános árverés útján a gróf Mikes család tulajdonát képező Bálványos fürdői vendéglő italméresi joggal és az összes hozzá tartozó melléköpületekkel, fürdőkkel stb.-vel együtt három egymásután következő nyári időnyre a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe adatik. Az árverés a fentírt napon reggel 9 órakor fog a bükszádi üveggyár irodájában megtartatni. Kikiáltási ár 250 frt, bánatpénz 25 frt. Bővebb felvilágosítással szolgál a gróf Mikes Benedek örökösei üveggyár igazgatósága Bükszádon.

Sz. 107—1898.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kézdi-vásárhelyi kir. járásbíró 1898. évi 918. p. számú végzése következtében dr. Bánffy Zsigm. ügyv. által képviselt Veingau czég javára Baka Lajos k-vásárhelyi lakos ellen 223 forint 49 krajczár s jár. erejéig 1898. évi Február hó 1-én foganatosított kielégítés végrehajtás útján foglalt és 335 frtra becsült bivalok, sertések és egy nagy tehénből álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a k.-vásárhelyi kir. bíróság 918—1898. számú végzése folytán 223 frt 49 kr. tőkekövetelés, ennek 1897. évi Január hó 5 napjától járó 6 százalékos kamatai és eddig összesen 46 frt 50 krban bírósági már megállapított költségek erejéig Kézdi-Vásárhelyt a a piacon leendő eszközölésére 1898. évi Március hó 31-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Kézdi-Vásárhely, 1898. évi Márcz. hó 13 ik napján.

Kakuci Ádám,
kir. bir. végrehajtó.

49 1—1

Hirdetések
lapunk
kiadóhivatalában
felvételnek

A Mauthner-féle
hirneves
konyhakerti- és virágmagvak
zárt és hatóságilag védett csomagokban, a törvényesen bejegyzett
medve-védjeggyel
valamennyi nagyobb
fűszer- és vaskereskedésekben kaphatók.

A Budapest Andrásy-ut 23. szám alatt létező Mauthner Ödön czég csakis olyan csomagoknál vállal teljes jótállást egészen friss és valódi magvakért, a mely csomagok ragasztva, a medve-ábrával s a Mauthner névvel jelezve úgy a mint a mellékelt rajz is mutatja.

28 11—17

SZIVATTYUKAT

házi, ipari, mezőgazdasági, építkezési és egyéb nyilvános célokra kéz-, járgány és erőhajtásra,

TÜZFECSKENDŐKET

városi, községi, gazdasági és gyári tűzoltóságoknak

harangokat és harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére.

Büszmentesen működő pöczegödör tisztító készülékeket, utcái öntözőkocsikat, sarkaparókat

készít és ajánl a

BUDAPESTI SZIVATTYU- és GÉPGYÁR

RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG (ezelőtt **Walser Ferencz**)

Budapest, VI., Külső váciut 45.

(25 9—40)

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve.